

جایگاه و نقش تربیتی خانواده از منظر شهید بهشتی

محسن ایمانی

استادیار دانشگاه تربیت مدرس

جایگاه و نقش مهم و حیاتی خانواده و برآیند تربیتی آن ذهن و فکر مربی والامقامی چون شهید بهشتی را بر آن داشت تا بحث پیرامون خانواده را وجهه همت خویش قرار دهد و اندیشه مریبان را در راستای تحقق خانواده‌ای بالنده و متعالی هدایت نماید.

شهید بهشتی بر این باور بود که ازدواج حاصل پیوندی طبیعی است که در آغاز غالباً از میل جنسی سرچشمه می‌گیرد. ولی در این حد متوقف نمی‌شود و به تدریج به نوعی همبستگی عمیق روحی و عاطفی، اقتصادی و اجتماعی میان آن دو سوق پیدا می‌کند. لذا، پیمان همسری یا عقد ازدواج از اهمیت خاصی برخوردار است؛ زیرا موجودیت دو انسان را از جهات بسیار به هم پیوند می‌دهد و نخستین محیط زندگی نوزاد انسانی را بنیان می‌نهد و از این طریق بر جسم و جان و اندیشه و عمل آینده او بسی اثر می‌گذارد و به همین جهت پیمان ازدواج در میان ملل مختلف، امری مقدس شمرده می‌شود. وی ازدواج را از نظر اسلام واجد ارزش و اهمیت دانسته و اهداف اساسی ازدواج را ایجاد کانون آرامش برای دو همسر و نیز به وجود آوردن نسل جدید و تربیت فرزندان تندرست و باایمان و نیکوکار می‌داند و برای تحقق این اهداف بر آزادی در انتخاب همسر، کفویت، معیارهای لازم برای تشخیص صلاحیت زوج و زوجه و انجام مراسم خواستگاری تأکید می‌نماید. و آنگاه به بحث درباره عقد ازدواج، استقلال مالی زنان، سبک بودن میزان مهریه و تعهدات مالی و اخلاقی طرفین ازدواج و مسأله نفقه فرزندان و مسئولیت و سرپرستی و تربیت آنان می‌پردازد.

ایشان با تأکید بر اهمیت تداوم حیات خانواده، به ذکر حدیث شریف پیامبر(ص) پرداخته که فرمود: «منفورترین چیزها در نزد خدا طلاق است». و مراد آن است که اگر خانواده بر مبنای ایمان و اخلاقیات و اصولی اساسی شکل بگیرد، تداوم و پایداری خواهد داشت و تربیت در آن، مسیر تعالی را می‌پیماید. و چنین کانون گرمی کمتر با مشکل طلاق و گسستن پیمان همسری مواجه می‌گردد.

در این مقاله درصدد آنیم تا با تبیین جایگاه و نقش تربیتی خانواده از منظر شهید بهشتی بپردازیم.

کلمات کلیدی: خانواده، نقش تربیتی خانواده، شهید بهشتی.